JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA ELIMU SAYANSI TEKNOLOJIA NA UFUNDI

MUHTASARI WA SOMO LA STADI ZA KAZI
ELIMUMSINGI

DARASA LA V-VI

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA ELIMU SAYANSI TEKNOLOJIA NA UFUNDI

MUHTASARI WA SOMO LA STADI ZA KAZI ELIMUMSINGI

DARASA LA V-VI

2016

© Wizara ya Elimu, Sayansi Teknolojia na Ufundi, 2016

Toleo la kwanza, 2016

ISBN. 978 - 9976 - 61- 420-6

Taasisi ya Elimu Tanzania

S.L.P 35094

Dar es Salaam.

Simu:+255 22 2773005/+255 22 277 1358

Faksi: +255 22 2774420

Tovuti:www.tie.go.tz /Baruapepe: director.general@tie.go.tz

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kutafsiri, kupiga chapa au kutoa andiko hili kwa namna yoyote ile bila idhini ya Kamishna wa Elimu, Wizara ya Elimu, Sayansi, Teknolojia na Ufundi.

YALIYOMO

DIBAJI.. iv
1.0 Utangulizi... v
2.0 Maelezo ya Jumla ya Mtaala... v
2.1 Malengo ya Elimumsingi Darasa la III-VI.. v
2.2 Umahiri wa Elimumsingi Darasa la III-VI.. vi
2.3 Umahiri wa Somo la Stadi za Kazi... vi
2.4 Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi.. viii
2. 5 Upimaji wa Ujifunzaji.. vii
3.0 Maudhui ya Muhtasari... viii
3.1 Umahiri Mkuu.. viii
3.2 Umahiri Mahususi.. ix
3.3 Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi.. ix
3.4 Vigezo vya Upimaji.. ix
3.5 Viwango vya Utendaji.. ix
3.6 Idadi ya Vipindi.. ix
DARASA LA TANO.. 1
DARASA LA SITA.. 21

DIBAJI

Muhtasari wa Somo la Stadi za Kazi umeandaliwa kutokana na mtaala wa elimumsingi darasa la III-VI wa mwaka 2016. Muhtasari huu unasisitiza kufundisha na kujifunza kunakozingatia ujenzi wa umahiri kwa mwanafunzi. Kwa kutumia muhtasari huu, mwanafunzi atajenga stadi za usafi, mapishi tofauti, ujasiriamali na kusanifu kazi za sanaa. Stadi hizi zitajengwa kwa kutenda shughuli anuai kama zilivyoainishwa katika jedwali la maudhui.

Muhtasari huu ni mwongozo wa mwalimu katika kufundisha somo la Stadi za Kazi. Mwalimu halazimiki kufuata mtiririko wa umahiri uliopo katika muhtasari huu ila ana wajibu wa kuhakikisha kwamba mahusiano kati ya umahiri mmoja hadi mwingine yanazingatiwa. Katika kuandaa azimio la kazi mwalimu azingatie uwezo na mahitaji ya mwanafunzi katika kujifunza. Pia anasisitizwa kutumia vigezo vya upimaji na viwango vya kupima utendaji wa mwanafunzi vilivyoainishwa katika muhtasari huu. Hata hivyo, katika baadhi ya maeneo mwalimu anawajibika kutafsiri viwango vya kupima utendaji wa mwanafunzi kutokana na mpango wake wa kufundisha.

Ni matarajio yangu kuwa muhtasari huu utamwezesha mwalimu kufanya kazi yake kwa ufanisi. Kwa kuwa uboreshaji wa mihtasari ni mchakato endelevu, Wizara ya Elimu, Sayansi,Teknolojia na Ufundi inaendelea kupokea maoni ya kuboresha muhtasari huu kutoka kwa walimu na wadau wengine wa elimu. Maoni yote yapelekwe kwa Mkurugenzi Mkuu wa Taasisi ya Elimu Tanzania.

Kamishna wa Elimu
Wizara ya Elimu, Sayansi, Teknolojia na Ufundi

1.0 Utangulizi

Muhtasari huu wa somo la Stadi za Kazi umeandaliwa kutokana na mtaala wa elimumsingi darasa la III-VI wa mwaka 2016. Somo hili linakusudia kumwezesha mwanafunzi kujenga umahiri wa kutenda shughuli anuwai. Lengo la somo hili ni kumwezesha mwanafunzi kujenga mwelekeo chanya kuhusu kazi zitakazomwezesha kujikimu katika maisha ya kila siku. Somo linakusudia kubaini vipaji na vipawa vya mwanafunzi na kuviendeleza, kujenga misingi ya kujitegemea, kuwa mbunifu na kutambua fursa katika mazingira yake.

Muhtasari huu umegawanyika katika sehemu kuu tatu, ambazo ni: Sehemu ya Kwanza ni Utangulizi, Sehemu ya Pili ni Maelezo ya Jumla ya Mtaala na Sehemu ya Tatu ni Maudhui ya Mtaala. Muhtasari utatumika katika kuwafundisha wanafunzi wa darasa la tano na sita kwa idadi ya vipindi viwili kwa wiki.

2.0 Maelezo ya Jumla ya Mtaala

Sehemu hii inatoa maelezo ya jumla ya mtaala ikifafanua vipengele vifuatavyo vya mtaala: Malengo ya Elimumsingi darasa la III - VI, Umahiri wa Elimumsingi darasa la III - VI, Umahiri wa Somo la Stadi za Kazi, Kufundisha na Kujifunza Somo la Stadi za Kazi na Upimaji wa Ujifunzaji.

2.1 Malengo ya Elimumsingi Darasa la III hadi la VI

Elimumsingi Darasa la III-VI ina madhumuni ya kuwapatia walengwa maarifa, stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya watanzania. Yafuatayo ndio malengo makuu ya Elimumsingi Darasa la III-VI

a) Kumwezesha mwanafunzi kukuza stadi za kusoma, kuandika, kuhesabu na kuwasiliana.
b) Kumwezesha mwanafunzi kuifahamu, kuitumia na Kuithamini lugha ya Kiswahili.
c) Kumwezesha mwanafunzi kufahamu misingi ya utawala wa sheria.
d) Kumwezesha mwanafunzi kuthamini utamaduni wa wa kitanzania na wa jamii nyingine.
e) Kukuza uwezo wa mwanafunzi kufikiri, kubuni, na kutatua matatizo.

f) Kumwezesha mwanafunzi kutambua umuhimu wa maadili, uadilifu na uwajibikaji kama misingi ya raia mwema.
g) Kumwezesha mwanafunzi kushiriki katika shughuli ya michezo na sanaa pamoja na kuthamini kazi za kisanii.
h) Kumwezesha mwanafunzi kubaini na kukuza vipaji na vipawa vyake .
i) Kumwezesha kila mwanafunzi kuthamini na kupenda kufanya kazi.
j) Kumwezesha mwanafunzi kutambua, kuthamini na kutumia teknolojia na ufundi.
k) Kumwandaa mwanafunzi kwa ngazi nyingine ya elimu pamoja na kujifunza kusiko na kikomo.

2.2 Umahiri wa Elimumsingi Darasa la III-VI

Umahiri wa Elimumsingi umejikita katika kumwandaa mwanafunzi wa Darasa la III hadi la VI kuwa na uwezo wa:

a) Kuwasiliana kwa ufasaha kwa lugha ya Kiswahili na kiingereza kwa kuzungumza na kuandika
b) Kusoma kwa kujiamini na ufahamu maandishi sahili
c) Kutumia dhana na kanuni za kihisabati katika maisha ya kila siku
d) Kutumia stadi za kisayansi, kiteknolojia na ufundi katika maisha halisi ya kila siku
e) Kuthamini utamaduni wake na wa jamii nyingine
f) Kujali tofauti za kiimani na kiitikadi katika jamii
g) Kushiriki katika michezo na shughuli za kisanii
h) Kujiheshimu na kuheshimu wengine
i) Kutenda matendo ya kizalendo
j) Kushiriki katika kazi mbalimbali zinazoendana na umri wake
k) Kushiriki katika shughuli zinazokuza uwezo wake wa kufikiri kimantiki na kiyakinifu
l) Kushirikiana na wengine kwa kufanya matendo yanayokubalika katika jamii.

2.3 Umahiri wa Somo la Stadi za Kazi

Somo la Stadi za Kazi litafundishwa kwa kujenga umahiri ulioainishwa katika jedwali Na. 1:

Jedwali Na. 1: Umahiri wa Somo la Stadi za Kazi

Umahiri Mkuu	**Umahiri mahususi 1. Kuwa nadhifu**
1. Kuwa nadhifu	1.1 Kujenga tabia ya usafi wa mwili. 1.2 Kutunza mavazi katika kudumisha usafi. 1.3 Kutunza mazingira katika kudumisha makazi safi.
2. Kumudu mapishi mbalimbali	2.1 Kutambua kanuni zinazohitajika katika mapishi. 2.2 Kutayarisha vyakula aina tofauti. 2.3 Kutengeneza vinywaji tofauti. 2.4 Kujenga stadi zinazohitajika wakati wa kula.
3. Kusanifu kazi za sanaa	3.1 Kumudu misingi ya uimbaji na uigizaji 3.2 Kutengeneza picha zenye ujumbe tofauti kwa jamii 3.3 Kubuni chapa tofauti za sanaa za ufundi. 3.4 Kufinyanga maumbo mbalimbali. 3.5 Kutengeneza vitu kwa kutumia makunzi mbalimbali yanayopatikana katika mazingira.
4. Kufahamu stadi za ujasiriamali	4.1 Kujenga utayari wa kujifunza. 4.2 Kutafuta masoko ya bidhaa ndogondogo. 4.3 Kutambua kanuni za usimamizi wa fedha.

2.4 Kufundisha na Kujifunza

Somo hili litafundishwa kwa vitendo zaidi kuliko nadharia. Mchakato wa kukuza umahiri utaongoza ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia mbinu shirikishi. Mbinu shirikishi humwezesha mwanafunzi kuwa chanzo cha kuibua maarifa, stadi na kujenga mwelekeo katika mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji, mwalimu akiwa ni mwezeshaji.

2. 5 Upimaji wa Ujifunzaji

Umahiri wa somo la Stadi za Kazi utajengwa kwa kumshirikisha mwanafunzi katika kutenda shughuli mbalimbali kulingana na uwezo pamoja na umri wake. Hivyo upimaji utajikita zaidi katika mchakato wa kumwezesha mwanafunzi kujenga ari ya kuendelea kujifunza na kufikia malengo yaliyokusudiwa katika elimu ya msingi. Upimaji huu utazingatia viwango vya utendaji vya mwanafunzi katika shughuli mbalimbali kama ilivyoelekezwa katika maudhui ya muhtasari.

3.0 Maudhui ya Muhtasari

Maudhui ya muhtasari yamepangwa kwa kila darasa yakihusisha umahiri mkuu, umahiri mahususi,shughuli za kutendwa na mwanafunzi, vigezo vya upimaji, viwango vya upimaji na idadi ya vipindi kama inavyooneshwa katika jedwali la maudhui ya muhtasari.

3.1 Umahiri Mkuu

Umahiri mkuu ni uwezo wa kutenda jambo kwa usahihi na kwa ufanisi, unaokusudiwa kufikiwa na mwanafunzi baada ya kujifunza kwa muda fulani. Umahiri mkuu hujengwa na umahiri mahususi atakaojenga mwanafunzi kwa kutenda shughuli mbalimbali.

3.2 Umahiri Mahususi

Ni uwezo unaojengwa na mwanafunzi katika kutenda shughuli mbalimbali kwa muda maalumu.

3.3 Shughuli za Kutendwa na mwanafunzi

Ni vitendo ambavyo mwanafunzi anapaswa kivifanya ili kufikia umahiri mahususi uliokusudiwa kwa kuzingatia uwezo na umri wake.

3.4 Vigezo vya Upimaji

Ni viwango vya ufanisi wa utendaji wa mwanafunzi ili kufikia umahiri mahususi.

3.5 Viwango vya Utendaji

Ni kiasi cha ufikiwaji wa vigezo kwa kila shughuli anayotenda mwanafunzi.

3.6 Idadi ya Vipindi

Ni makadirio ya muda utakaotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia uzito wa umahiri na shughuli za kutendwa na mwanafunzi. Makadirio haya ya muda yamewekwa kwa mfumo wa vipindi ambapo kila kipindi ni dakika 40. Somo hili litakuwa na vipindi 2 kwa wiki.

DARASA LA TANO

Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi katika Darasa la Tano

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1. Kuwa nadhifu	1.1 Kujenga tabia ya usafi wa mwili. 1.2 Kutunza mavazi katika kudumisha usafi. 1.3 Kutunza mazingira katika kudumisha makazi safi.
2. Kumudu mapishi mbalimbali	2.1 Kutambua kanuni zinazohitajika katika. mapishi. 2.2 Kutayarisha vyakula aina tofauti. 2.3 Kutengeneza vinywaji.
3. Kusanifu kazi za sanaa	3.1 Kumudu misingi ya uimbaji na uigizaji. 3.2 Kutengeneza picha zenye ujumbe tofauti kwa jamii 3.3 Kubuni chapa tofauti za sanaa za ufundi. 3.4 Kufinyanga maumbo mbalimbali 3.5 Kutengeneza vitu kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira.
4. Kufahamu stadi za ujasiriamali	4.1 Kujenga utayari wa kujifunza 4.2 Kutafuta masoko ya bidhaa ndogondogo. 4.3 Kutambua kanuni za usimamizi wa fedha.

Maudhui ya Muhtasari

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
1. 0 Kuwa nadhifu	1.1 Kujenga tabia ya usafi wa mwili.	a) Kueleza utaratibu wa us afishaji wa mwili .	Usafishaji wa mwili umeelezewa kwa usahihi.	Anaeleza utaratibu wa kusafisha miguu, makwapa na sehemu za siri bila ya kuzingatia utumiaji wa vifaa sahihi na salama.	Anaeleza utaratibu wa kusafisha miguu, makwapa na sehemu za siri akizingatia utumiaji wa vifaa sahihi bila kujali usalama wa vifaa.	Anaeleza utaratibu wa kusafisha miguu, makwapa na sehemu za siri kwa usahihi akizingatia utumiaji wa vifaa sahihi na salama.	Anaeleza utaratibu wa kusafisha miguu, makwapa na sehemu za siri kwa usahihi akizingatia kutumia vifaa sahihi na salama na kujikausha kwa usahihi.	5
		b) Kueleza utarati bu wa usafi wa mwili wakati wa balehe kwa jinsi zote	Usafi wa mwili wakati wa balehe umeelezwa kwa usahihi.	Anaeleza utaratibu wa usafi wakati wa balehe akizingatia usafi wa mwili bila kueleza utumiaji sahihi wa vifaa vinavyotumika wakati wa balehe.	Anaeleza utaratibu wa usafi wa mwili wakati wa balehe akizingatia usafi wa mwili na utumiaji sahihi wa vifaa vinavyotumika wakati wa balehe.	Anaeleza utaratibu wa usafi wa mwili wakati wa balehe kwa kuzingatia usafi wa mwili, utumiaji na utunzaji sahihi wa vifaa vinavyotumika wakati wa balehe.	Anaeleza utaratibu wa usafi wa mwili wakati wa balehe kwa kuzingatia usafi wa mwili, utumiaji, utunzaji na uteketezaji wa vifaa vilivyotumika wakati wa balehe kwa usahihi	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		c) Kuvaa sare ya shule kwa kufuata utaratibu uliopangwa	Sare ya shule imevaliwa kwa kufuata utaratibu uliopangwa.	Anavaa sare ya shule lakini viatu na soksi siyo vilivyo-pendekezwa.	Anavaa sare ya shule iliyo pendekezwa lakini siyo kwa usahihi.	Anavaa sare ya shule iliyo pendekezwa na kwa usahihi.	Anavaa sare ya shule iliyopendekezwa kwa usahihi akizingatia kung'arisha viatu vyake.	
	1.2 Kutunza mavazi katika kudumisha usafi.	a) Kushona mishono sahili.	Mishono sahili ya kushikiza, kuunga, kupamba na kupinda imeshonwa kwa usahihi.	Anashona mshono mmoja kati ya mishono sahili ya kushikiza, kuunga, kupamba na kupinda kwa usahihi .	Anashona mishono miwili kati ya mishono sahili ya kushikiza, kuunga, kupamba na kupinda kwa usahihi .	Anashona mishono sahili ya kushikiza, kuunga, kupamba na kupinda kwa usahihi. .	Anashona mishono yote sahili na kuibainisha kwa kuiandika kwa usahihi.	5
		b) Kurekebisha mavazi yaliyochanika kwa kuzingatia kanuni za urekebishaji wa mavazi.	Mavazi yaliyochanika yamerekebishwa kwa usahihi	Anarekebisha vazi lililochanika bila ya kuzingatia kanuni za urekebishaji wa nguo.	Anarekebisha vazi lililochanika kwa kuzingatia kanuni za urekebishaji wa nguo lakini sio kwa usahihi	Anarekebisha vazi lililochanika kwa kuzingatia kanuni za urekebishaji wa nguo kwa usahihi..	Anarekebisha vazi lililochanika kwa kuzingatia kanuni za urekebishaji wa nguo kwa usahihi na kuwaelekeza wenzake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaj*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		c) Kushonea vifungo	Vifungo vimeshonewa kwa ufanisi kwa kufuata kanuni za ushoneaji wa vifungo.	Anashonea vifungo bila ya kuzingatia kanuni za ushoneaji wa vifungo	Anashonea vifungo kwa kuzingatia baadhi ya kanuni za ushoneaji	Anashonea vifungo kwa kuzingatia kanuni zote za ushoneaji wa vifungo	Anashonea vifungo kwa kuzingatia kanuni zote za ushoneaji vifungo na kuwaelekeza wenzake.	
	1.3 Kutunza mazingira katika kudumisha makazi safi	a) Kusafisha sakafu kwa kufuata utaratibu	Sakafu imesafishwa kwa kutumia vifaa sahihi na kwa kufuata utaratibu unaotakiwa	Anasafisha sakafu bila ya kutumia vifaa sahihi na hafuati utaratibu unaotakiwa	Anasafisha sakafu kwa kutumia aidha vifaa sahihi au kufuata utaratibu unaotakiwa.	Anasafisha sakafu kwa kutumia vifaa sahihi na kufuata utaratibu unaotakiwa	Anasafisha sakafu kwa kutumia vifaa sahihi, kufuata utaratibu unaotakiwa na kuwaelekeza wenzake.	**5**
		b) Kuelezea jinsi ya kufanya usafi sehemu ya kulala.	Uelezaji wa usafishaji wa sehemu ya kulala umefanyika kwa usahihi.	Anaeleza namna ya kufanya usafi wa sehemu ya kulala kwa kila siku tu bila ya kuzingatia usafi wa wiki na maalum	Anaeleza namna ya kusafisha sehemu ya kulala kwa kila siku na aidha kwa wiki au maalumu.	Anaeleza namna ya kufanya usafi wa sehemu ya kulala kwa kila siku, wiki na maalumu	Anaeleza namna ya kufanya usafi sehemu ya kulala kwa kila siku, wiki, maalumu na kupamba chumba	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	*Idadi ya Vipindi*
		c) Kueleza utaratibu wa kuhifadhi taka.	Utaratibu wa kuhifadhi taka umeelezewa kwa usahihi.	Anaeleza utaratibu wa kuhifadhi taka katika chombo maalumu bila kuzingatia kuzitenganisha na kuzifunika.	Anaeleza utaratibu wa kuhifadhi taka katika chombo maalumu akizingatia kuzitenganisha au kuzifunika.	Anaeleza utaratibu wa kuhifadhi taka kwa usahihi katika chombo maalumu akizingatia kuzitenganisha na kuzifunika.	Anaeleza utaratibu wa kuhifadhi taka kwa usahihi katika chombo maalumu akizingatia kutomwaga taka zenye maji, kuzitenganisha na kuzifunika kwa usahihi.	
2 0 Kumudu mapishi tofauti	2.1 Kutambua kanuni zinazohitajika katika mapishi tofauti	a) Kueleza kanuni za usafi binafsi wakati wa kuandaa chakula.	Kanuni za usafi binafsi wakati wa kuandaa chakula zimeelezwa kwa usahihi.	Anaeleza kanuni moja tu ya usafi binafsi wakati wa kuandaa chakula	Anaeleza kanuni chache za usafi binafsi wakati wa kuandaa chakula.	Anaeleza kanuni zote za usafi binafsi wakati wa kuandaa chakula kwa usahihi.	Anaeleza kanuni zote za usafi binafsi wakati wa kuandaa chakula kwa usahihi na kutoa mifano halisi.	5

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		b) Kufanya usafi wa mazigira katika eneo la kuandaa chakula	Usafi wa mazingira wa eneo la kuandaa chakula umefanyika kama ilivyokusudiwa.	Anafanya usafi wa mazingira katika eneo la kuandaa chakula akizingatia kanuni mojawapo	Anafanya usafi wa mazingira katika eneo la kuandaa chakula akizingatia kanuni chache	Anafanya usafi wa mazingira katika eneo la kuandaa chakula akizingatia kanuni zote husika.	Anafanya usafi wa mazingira katika eneo la kuandaa chakula akizingatia kanuni zote husika na kusafisha vifaa vilivyotumika.	
		c) Kubainisha njia tofauti za mapishi ya vyakula.	Njia nne tofauti za mapishi ya vyakula zimebainishwa kwa usahihi	Anabainisha njia mojawapo ya mapishi ya vyakula.	Anabainisha njia chache za mapishi ya vyakula.	Anabainisha njia zote nne za mapishi ya vyakula	Anabainisha njia zote nne za mapishi ya vyakula akitoa mifano ya vyakula husika katika kila njia	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	2.2 Kutayarisha vyakula vya aina tofauti	a) Kuchemsha chakula kwa kufuata kanuni husika..	Chakula kimecheshwa kama ilivyotarajiwa.	Anachemsha chakula bila kufuata kanuni za uchemshaji wa chakula na usafi	Anachemsha chakula akizingatia baadhi ya kanuni za uchemshaji wa chakula.	Anachemsha chakula akizingatia kanuni zote za uchemshaji wa chakula. na kuzingatia usafi	Anachemsha chakula akizingatia kanuni zote za uchemshaji wa chakula, usafi na kuwaelekeza wenzake	**5**
		b) Kukaanga vyakula kwa mafuta kidogo.	Vyakula vimekaangwa kwa usahihi kwa kutumia kiasi sahihi cha mafuta.	Anakaanga chakula kwa kutumia kiasi cha mafuta ambacho sio sahihi	Anakaanga chakula kwa kiasi sahihi cha mafuta lakini hakina mwonekano uliotarajiwa.	Anakaanga chakula kwa kiasi sahihi cha mafuta na kuwa na mwonekano uliotarajiwa.	Anakaanga chakula kwa kiasi sahihi cha mafuta, kuwa na mwonekano uliotarajiwa na kuwaelekeza wenzake	
		c) Kutayarisha vyakula kwa njia ya kuchoma	Vyakula vimetayarishwa kwa njia ya kuchoma kama inavyotakiwa.	Anatayarisha chakula kwa njia ya kuchoma bila kufuata utaratibu na usafi	Anatayarisha chakula kwa njia ya kuchoma akifuata utaratibu bila kujali usafi	Anatayarisha chakula kwa njia ya kuchoma akifuata utaratibu unaotakiwa, na kujali usafi.	Anatayarisha chakula kwa njia ya kuchoma akifuata utaratibu unaotakiwa, na kujali usafi na kuwaelekeza wenzake	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	2.3 Kutengeneza vinywaji.	a) Kuandaa chai ya maziwa	Chai ya maziwa imeandaliwa kama ilivyotarajiwa.	Anaandaa chai ya maziwa bila kuzingatia usafi, viamba upishi sahihi na hakufuata hatua stahiki.	Anaandaa chai ya maziwa akizingatia usafi, viamba upishi sahihi lakini hakufuata hatua zinazotakiwa	Anaandaa chai ya maziwa akizingatia usafi, viamba upishi sahihi na kufuata hatua zinazotakiwa	Anaandaa chai ya maziwa akizingatia usafi, viamba upishi sahihi na kufuata hatua zinazotakiwa na kuelekeza wenzake	5
		b) Kupika uji	Uji umepikwa kwa usahihi kwa kufuata hatua za kupika uji.	Anapika uji bila ya kuzingatia usafi, viamba upishi sahihi na kutofuata hatua. zinazotakiwa.	Anapika uji akizingatia usafi, viamba upishi sahihi bila kufuata hatua. zinazotakiwa.	Anapika uji akizingatia usafi, viamba sahihi na kufuata hatua. zinazotakiwa..	Anapika uji akizingatia usafi, viamba upishi sahihi, kufuata hatua. zinazotakiwa. na kuwaelekeza wenzake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		c) Kuandaa juisi kwa kukamua matunda	Juisi ya kukamua matunda imeandaliwa kwa usahihi.	Anaandaa juisi ya kukamua matunda bila ya kuzingatia ubora wa matunda na usafi.	Anaandaa juisi ya kukamua matunda akizingatia ubora wa matunda lakini hakuzingatia usafi.	Anaandaa juisi ya kukamua matunda kwa usahihi akizingatia ubora wa matunda na usafi.	Anaandaa juisi ya kukamua matunda kwa usahihi akizingatia viamba upishi sahihi, ubora wa matunda na kuzingatia usafi .	
3.0 Kusanifu kazi za sanaa.	3.1 Kumudu misingi ya uimbaji na uigizaji	a) Kuimba nyimbo kwa kuon gozwa na ala mbalimbali za muziki.	Nyimbo za masomo zimeimbwa vizuri darasani kwa kuongozwa na ala za muziki.	Anaimba nyimbo za masomo bila ya kufuata ala za muziki	Anaimba nyimbo za masomo kwa kuongozwa na ala chache za muziki.	Anaimba nyimbo za masomo kwa kuongozwa na ala mbalimbali za muziki kama inavyotakiwa	Anaimba nyimbo za masomo kwa kuongozwa na ala mbalimbali za muziki kwa usahihi na kuwasaidia wenzake .	9

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		b) Kuimba nyimbo mbalimbali za kitaifa kwa kuon gozwa na mkong'osio wa bendi ya shule.	Nyimbo mbalimbali za kitaifa zimeimbwa kwa ustadi mzuri kwa kuongozwa na mkong'osio wa bendi ya shule.	Anaimba nyimbo za kitaifa bila ya kufuata mkong'osio wa bendi ya shule.	Anaimba nyimbo chache za kitaifa kwa kuongozwa na mkong'osio wa bendi ya shule.	Anaimba nyimbo zote za kitaifa alizopewa akiongozwa na mkong'osio wa bendi ya shule.	Anaimba nyimbo zote za kitaifa alizopewa na zingine akiongozwa na mkong'osio wa bendi ya shule.	
		c) Kughani shairi la kimapokeo lenye beti nne kwa ghani tofauti.	Shairi la kimapokeo lenye beti nne limeghaniwa kwa ghani tofauti.	Anaghani shairi la kimapokeo lenye beti nne kwa ghani moja.	Anaghani shairi lenye beti nne la kimapokeo kwa ghani chache.	Anaghani shairi la kimapokeo lenye beti nne kwa ghani tofauti.	Anaghani shairi lenye beti nne la kimapokeo kwa ghani tofauti na kuwaelekeza wenzake.	
		d) Kuandaa ma pambo tofauti ya mchezo wa kuigiza kulingana na ujumbe unaohusika	Mapambo tofauti ya mchezo wa kuigiza yameandaliwa kulingana na ujumbe unaohusika.	Anaandaa pambo moja la mchezo wa kuigiza kulingana na ujumbe unaohusika.	Anaandaa mapambo machache ya mchezo wa kuigiza kulingana na ujumbe unaohusika.	Anaandaa mapambo tofauti ya mchezo wa kuigiza kulingana na ujumbe unaohusika.	Anaandaa mapambo toafauti ya mchezo wa kuigiza kulingana na ujumbe unaohusika na kuweka ubunifu .	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	Utendaji wastani wa mwanafunzi	Utendaji mzuri wa mwana-funzi	Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi	
		e) Kuigiza maigizo tofauti na kueleza ujumbe wake.	Maigizo tofauti yameigizwa na kuelezewa ujumbe wake kwa usahihi.	Anaigiza igizo bila ya kuelezea ujumbe wake.	Anaigiza igizo na kueleza ujumbe wake lakini sio kwa ufasaha.	Anaigiza igizo na kueleza ujumbe wake kwa ufasaha	Anaigiza igizo na kueleza ujumbe wake kwa ufasaha na kutolea mifano.	
	3.2 Kutengeneza picha zenye ujumbe tofauti kwa jamii.	a) Kuchora picha ya njiti yenye watu walio katika mikao tofauti kwa penseli.	Picha ya njiti yenye watu walio katika mikao tofauti imechorwa vizuri kwa penseli.	Anachora picha ya njiti yenye mtu aliyekaa katika mkao mmoja kwa penseli.	Anachora picha ya njiti yenye watu walio katika mikao michache tofauti kwa kutumia penseli.	Anachora picha ya njiti yenye watu walio katika mikao tofauti aliyopewa kwa kutumia penseli.	Anachora picha ya njiti yenye watu walio katika mikao tofauti aliyopewa kwa kutumia penseli na kuweka kivuli.	4
		b) Kuchora picha za njiti za vitu tofauti kwa penseli.	Picha ya njiti yenye vitu tofauti zimechorwa kwa penseli vizuri.	Anachora picha ya njiti yenye kitu kimoja kwa penseli.	Anachora picha ya njiti yenye vitu vichache vya aina tofauti kwa penseli.	Anachora picha ya njiti yenye vitu vingi vya aina tofauti kwa penseli .	Anachora picha ya njiti yenye vitu vingi vya aina tofauti kwa penseli na ku-paka rangi.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		c) Kuchora picha ya njiti yenye mchang anyiko wa watu na vitu katika mikao tofauti kwa kutu mia penseli.	Picha ya njiti yenye mchanganyiko wa watu na vitu katika mikao tofauti zimechorwa kwa usahihi.	Anachora picha ya njiti yenye mchanganyiko wa watu na vitu katika mkao mmoja tu.	Anachora picha ya njiti yenye mchanganyiko wa watu na vitu katika mikao michache tofauti, kwa kutumia penseli.	Anachora picha ya njiti yenye mchanganyiko wa watu na vitu katika mikao mingi tofauti.kwa kutumia penseli	Anachora picha ya njiti yenye mchanganyiko wa watu na vitu katika mikao mingi tofauti.kwa kutumia penseli na kupaka rangi.	
	3.3 Kubuni chapa tofauti za sanaa za ufundi.	a) Kubaini motifu za aina tofauti zinazofaa kuchapa kutoka kwenye mazingira.	Motifu za aina tofauti zinazofaa kuchapa kutoka kwenye mazingira zimebainishwa.	Anabaini motifu ya aina moja inayofaa kuchapa kutoka kwenye mazingira.	Anabaini aina chache za motifu zinazofaa kuchapa kutoka kwenye mazingira.	Anabaini aina nyingi za motifu zinazofaa kuchapa kutoka kwenye mazingira.	Anabaini aina nyingi za motifu zinazofaa kuchapa kutoka kwenye mazingira na kuelezea matumizi yake.	4

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		b) Kuandaa vifaa tofauti vya kuchapa.	Vifaa tofauti vya kuchapa vimeandaliwa kikamilifu.	Anaandaa kifaa kimoja cha kuchapa.	Anaandaa vifaa vichache vya kuchapa vilivyo elekezwa.	Anaandaa vifaa vingi tofauti vya kuchapa kwa usahihi kama ilivyoelekezwa .	Anaandaa vifaa vingi tofauti vya kuchapa kwa usahihi kama ilivyoelekezwa na kuelezea kazi zake.	
		c) Kuchapa pambo lenye motifu za rangi tofauti kwa kugandamiza.	Pambo la motifu za rangi tofauti limechapwa kwa kugandamiza kwa usahihi.	Anachapa pambo lenye motifu ya rangi moja kwa kugandamiza kama ilivyokusudiwa.	Anachapa pambo lenye motifu za rangi chache kwa kukandamiza.	Anachapa pambo lenye motifu za rangi tofauti kwa kukandamiza kwa usahihi kama ilivyokusudiwa.	Anachapa pambo lenye motifu za rangi tofauti kwa kukandamiza kwa usahihi kama ilivyokusudiwa na kuwekea fremu.	
	3.4 Kufinyaga maumbo tofauti tofauti.	a) Kufinyanga maumbo kwa njia ya kufinyafinya.	Ufinyanzi wa maumbo tofauti kwa njia ya kufinyafinya kuonyesha sehemu muhimu umefanyika	Anafinyanga umbo moja kwa njia ya kufinyafinya .	Anafinyanga maumbo machache kwa njia ya kufinyafinya .	Anafinyanga maumbo mengi tofauti kwa njia ya kufinyafinya na kuonesha sehemu muhimu.	Anafinyanga maumbo tofauti kwa njia ya kufinyafinya akionesha sehemu muhimu na kuweka nakshi katika kifani.	5

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		b) Kufinyanga kifani kwa njia ya bapa.	Ufinyanzi kwa njia ya bapa na kuonesha sehemu muhimu za kifani.	Anafinyanga kifani lakini sio kwa njia sahihi ya bapa.	Anafinyanga kifani kwa njia ya bapa lakini hakuonesha sehemu muhimu.	Anafinyanga kifani kwa njia ya bapa na kuonesha sehemu muhimu za kifani.	Anafinyanga kifani kwa njia ya bapa akionesha sehemu muhimu za kifani na kuweka nakshi.	
		c) Kufinyanga kifani kwa njia ya pindi na kuonesha sehemu muhimu za kifani.	Ufinyanzi kwa njia ya pindi umefanyika kwa usahihi na kuonesha sehemu muhimu za kifani.	Anafinyanga kifani lakini sio kwa njia sahihi ya pindi.	Anafinyanga kifani kwa njia ya pindi lakini hakuonesha sehemu muhimu..	Anafinyanga kifani kwa njia ya pindi na kuonesha sehemu muhimu za kifani.	Anafinyanga kifani kwa njia ya pindi na kuonesha sehemu muhimu za kifani na kuweka nakshi.	
		d) Kukausha kifani cha udongo kwa kufuata hatua zote.	Ukaushaji wa kifani cha udongo kwa kufuata hatua zote ume-fanyika kwa usahihi	Amekausha kifani cha udongo bila ya kufuata hatua zinazotakiwa.	Anakausha kifani cha udongo kwa kufuata hatua chache zinazo-takiwa.	Anakausha kifani cha udongo kwa kufuata hatua zote zinazo-takiwa kwa usahihi.	Anakausha kifani cha udongo kwa kufuata hatua zote zinazotakiwa na kihifadhi kwa usahihi.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	3.5 Kutengeneza vitu tofauti kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira.	a) Kusuka kili tofauti kwa njia tofauti.	Kili tofauti zimesukwa kwa njia tofauti kwa usahihi.	Anasuka kili kwa njia moja tu.	Anasuka kili chache kwa njia tofauti.	Anasuka kili nyingi kwa njia tofauti kwa usahihi.	Anasuka kili nyingi kwa njia tofauti kwa usahihi na kuweka rangi.	5
		b) Kusokota kamba kwa njia tofauti	Kamba zimesokotwa kwa njia tofauti kwa usahihi	Anasokota kamba kwa njia moja.	Anasokota kamba kwa njia chache tofauti .	Anasokota kamba kwa njia nyingi kwa usahihi	Anasokota kamba kwa njia nyingi na kuweka rangi kwa usahihi .	
		c) Kutengeneza vitu tofauti kwa kutumia kili/ kamba iliyosokotwa.	Vitu tofauti vimetengenezwa kwa kutumia kili au kamba iliyosokotwa kwa usahihi.	Anatengeneza kitu cha aina moja kwa kutumia kili/kamba iliyosokotwa.	Anatengeneza vitu vichache tofauti kwa kutumia kili/kamba iliyosokotwa.	Anatengeneza vitu vingi tofauti kwa kutumia kili/ kamba iliyosokotwa kwa usahihi.	Anatengeneza vitu vingi tofauti kwa kutumia kili/ kamba iliyosokotwa na kuweka rangi kwa usahihi..	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
4.0 Kufahamu stadi za ujasiriamali	4.1 Kujenga utayari wa kujifunza	a) Kusikiliza maelekezo kwa makini na kuyatekeleza.	Maelekezo yamesikilizwa na kutekelezwa kama ilivyotarajiwa.	Anasikiliza maelekezo lakini hatekelezi chochote.	Anatekeleza maelekezo kwa kiwango kidogo.	Anatekeleza maelekezo kwa makini kama ilivyotarajiwa.	Anatekeleza maelekezo kwa makini kama ilivyotarajiwa kwa kiwango kikubwa.	5
		b) Kuuliza maswali tofauti kujenga maarifa mbalimbali katika kujifunza.	Maswali tofauti ya kujenga maarifa mbalimbali yameulizwa kama ilivyokusudiwa	Anauliza swali moja lenye kujenga maarifa .	Anauliza maswali machache tofauti yenye kujenga maarifa .	Anauliza maswali mengi tofauti yenye kujenga maarifa kama ilivyokusudiwa.	Anauliza maswali mengi tofauti yenye kujenga maarifa kama ilivyokusudiwa na kutoa maoni	
		c) Kujiunga katika klabu tofauti za masomo ili kuibua stadi muhimu za kujifunza.	Klabu tofauti za masomo zimesaidia kuibua stadi muhimu za kujifunza.	Anajiunga katika klabu moja ya masomo ili kuibua stadi muhimu za kujifunza.	Anajiunga katika klabu chache za masomo ili kuibua stadi muhimu za kujifunza.	Anajiunga katika klabu nyingi za masomo ili kuibua stadi muhimu za kujifunza. .	Anajiunga katika klabu nyingi za masomo ili kuibua stadi muhimu za kujifunza na kuwashawishi wenzake kujiunga.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	4.2 Kutafuta masoko ya bidhaa ndogo ndogo	a) Kubaini aina tofauti za bidhaa zinazohitajika kulingana na nyakati katika soko.	Bidhaa tofauti zinazohitajika sokoni kulingana na nyakati zimebainishwa kwa usahihi.	Anabainisha aina moja ya bidhaa inayohitajika kulingana na nyakati katika soko.	Anabainisha aina chache za bidhaa zinazohitajika kulingana na nyakati katika soko.	Anabainisha aina nyingi za bidhaa zinazohitajika kulingana na nyakati katika soko kwa usahihi.	Anabainisha aina nyingi za bidhaa zinazohitajika kulingana na nyakati katika soko kwa usahihi na kupendekeza bei zake.	9
		b) Kubaini viwango vya gharama za bidhaa tofauti kulingana na hali ya uzalishaji wa bidhaa.	Viwango vya gharama za bidhaa kulingana na hali ya uzalishaji zimebainishwa kama ilivyotarajiwa.	Anabainisha kiwango cha bidhaa moja kulingana na hali ya uzalishaji .	Anabainisha viwango vya gharama za bidhaa chache kulingana na hali ya uzalishaji wa bidhaa.	Anabainisha viwango vya gharama za bidhaa nyingi kulingana na hali ya uzalishaji wa bidhaa.	Anabainisha viwango vya gharama za bidhaa nyingi kulingana na hali ya uzalishaji wa bidhaa na kuelezea sababu zake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		c) Kupanga bei za bidhaa kulingana na bei iliyoko sokoni.	Bei za bidhaa tofauti zimepangwa kwa usahihi kulingana na bei zilizoko sokoni .	Anapanga bei ya bidhaa moja kulingana na bei iliyopo sokoni.	Anapanga bei za bidhaa chache kulingana na bei iliyopo sokoni.	Anapanga bei ya bidhaa nyingi kulingana na bei iliyopo sokoni.kwa usahihi.	Anapanga bei ya bidhaa nyingi kulingana na bei iliyopo sokoni.kwa usahihi na kuweka katika mpangilio mzuri katika daftari lake.	
		d) Kubaini muda wa uhai wa bidhaa ili kulinda afya ya walaji.	Muda wa uhai wa bidhaa umebainishwa kwa usahihi kulinda afya ya walaji.	Anabainisha muda wa uhai wa bidhaa moja tu ili kulinda afya ya walaji.	Anabainisha muda wa uhai wa bidhaa chache ili kulinda afya ya walaji.	Anabainisha muda wa uhai wa bidhaa nyingi ili kulinda afya ya walaji.	Anabainisha muda wa uhai wa bidhaa nyingi ili kulinda afya ya walaji na kufafanua sababu.	
		e) Kubainisha tofauti iliyopo kati ya duka na soko ili kujua ni aina gani ya bidhaa zinahitajika katika sehemu husika .	Tofauti kati ya duka na soko imebainishwa kwa usahihi ili kujua ni aina gani ya bidhaa inahitajika.	Anabainisha bidhaa za duka au soko tu.	Amebainisha bidhaa zinazohitajika sehemu moja tu..	Anabainisha tofauti kati ya duka na soko na kujua aina ya bidhaa zinahitajika katika sehemu zote mbili.	Anabainisha tofauti kati ya duka na soko akiorodhesha aina ya bidhaa zinahitajika katika sehemu zote mbili na kupanga bei zake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	4.3 Kutambua taratibu za usimamizi wa fedha	a) Kutunza kumbukumbu tofauti za mapato na matumizi ya fedha.	Kumbukumbu za matumizi na mapato ya fedha zimetunzwa kama ilivyotarajiwa.	Anatunza kumbukumbu za mapato na matumizi ya fedha. lakini sio kwa usahihi	Anatunza kumbukumbu za mapato ya fedha kwa usahihi lakini. ameshindwa kuonesha matumizi yake.	Anatunza kumbu-kumbu za mapato na matumizi ya fedha kwa usahihi.	Anatunza kumbukumbu za mapato na matumizi ya fedha kwa usahihi katika mpangilio mzuri wa daftari lake.	5
		b) Kubaini njia tofauti za kuhifadhi fedha (akiba)	Njia tofauti za kuhifadhi fedha (akiba) zimebainishwa kwa usahihi.	Anabaini njia moja ya kuhifadhi fedha.	Anabaini njia chache za kuhifadhi fedha (akiba).	Anabaini njia nyingi za kuhifadhi fedha (akiba) kwa usahihi.	Anabaini njia nyingi za kuhifadhi fedha (akiba) kwa usahihi na kueleza faida zake.	
		c) Kutambua huduma tofauti za kifedha zinazotolewa kwa njia ya simu	Huduma tofauti za kifedha zinazotolewa kwa njia ya simu zimebainishwa.	Anabainisha huduma moja ya kifedha inayotolewa kwa njia ya simu.	Anabainisha huduma chache za kifedha zinazotolewa kwa njia ya simu.	Anabainisha huduma nyingi za kifedha zinazotolewa kwa njia ya simu kwa usahihi.	Anabainisha huduma nyingi za kifedha zinazotolewa kwa njia ya simu na kueleza faida zake.	

DARASA LA SITA

Jedwali la 2: Umahiri utakaojengwa na mwanafunzi katika Darasa la Sita

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1. Kuwa nadhifu	1.1 Kutunza mavazi katika kudumisha usafi. 1.2 Kutunza mazingira katika kudumisha makazi safi.
2. Kumudu mapishi mbalimbali	2.1 Kutayarisha vyakula vya aina tofauti. 2.2 Kutengeneza vinywaji. 2.3 Kujenga nidhamu ya utumiaji wa meza wakati wa kula.
3. Kusanifu kazi za sanaa	3.1 Kumudu uimbaji na uigizaji 3.2 Kutengeneza picha zenye ujumbe tofauti kwa jamii 3.3 Kubuni chapa tofauti za sanaa za ufundi. 3.4 Kufinyanga maumbo tofauti tofauti 3.5 Kutengeneza vitu kwa kutumia makunzi yanayo patikana katika mazingira
4. Kufahamu stadi za ujasiriamali	4.1 Kujenga utayari wa kujifunza 4.2 Kutafuta masoko ya bidhaa ndogondogo. 4.3 Kutambua kanuni za usimamizi wa fedha.

Maudhui ya Muhtasari

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
1. 0 Kuwa nadhifu	1.1 Kutunza mavazi katika kudumisha usafi.	a) Kufua nguo	Nguo zimefuliwa kwa usahihi kwa kufuata hatua za ufuaji nguo.	Anafua nguo kwa kufuata hatua moja ya ufuaji nguo.	Anafua nguo kwa kuzingatia hatua chache za ufuaji nguo.	Anafua nguo kwa kuzingatia hatua zote za ufuaji nguo kwa usahihi.	Anafua nguo kwa usahihi kwa kuzingatia hatua zote za ufuaji nguo kwa usahihi na kuwaelekeza wenzake.	6
		b) Kupiga nguo pasi	Nguo zimepingwa pasi kwa usahihi kwa kuzingatia hatua zinazotakiwa.	Anapiga nguo pasi akiz-ingatia hatua moja tu kati ya zinazotakiwa.	Anapiga nguo pasi akizingatia hatua chache zinazotakiwa.	Anapiga nguo pasi kwa usahihi akizingatia hatua zote zinazotakiwa.	Anapiga nguo pasi kwa usahihi akizingatia hatua zote zinazotakiwa na kuzihifadhi vizuri.	
		c) Kusafisha viatu	Viatu vimesafishwa kwa usahihi kulingana na aina ya viatu.	Anasafisha viatu lakini ha-kutumia vifaa sahihi.	Anasafisha viatu kwa kutumia vifaa sahihi lakini hakujali kuvisafisha ndani.	Anasafisha viatu kwa usahihi ndani na nje kwa kutumia vifaa sahihi .	Anasafisha viatu kwa usahihi ndani na nje kwa kutumia vifaa sahihi na kuving’arisha kwa rangi husika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	1.2 Kutunza mazingira katika kudumisha makazi safi	a) Kutunza bustani	Bustani zimetunzwa vizuri kwa kuzingatia utaratibu unaotakiwa.	Anatunza bustani kwa kutozingatia aidha kupalilia, kumwagilia wala kuweka mbolea.	Anatunza bustani akizingatia kumwagilia na kupalilia bila ya kuzingatia kuweka mbolea .	Anatunza bustani akizingatia kumwagilia, kupalilia na kuweka mbolea kwa usahihi.	Anatunza bustani akizingatia kumwagilia, kupalilia, kuweka mbolea pamoja na kupogolea kwa usahihi.	**6**
		b) Kufukia taka zinazooza	Taka zinazooza zimefukiwa kwa utaratibu unaotakiwa .	Anafukia taka zinazooza bila ya kuzingatia utaratibu unaotakiwa.	Anafukia taka akizingatia baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anafukia taka akizingatia taratibu zote zinazotakiwa.	Anafukia taka akizingatia taratibu zote zinazotakiwa na kuwaelekeza wenzake.	
		c) Kuteketeza taka zisizooza	Taka zisizooza zimeteketezwa kwa taratibu zinazotakiwa.	Anateketeza taka zisizooza bila ya kufuata utaratibu wowote.	Anateketeza taka zisizooza akizingatia baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anateketeza taka zisizooza akizingatia taratibu zote zinazotakiwa	Anateketeza taka zisizooza akizingatia taratibu zote zinazotakiwa na kuwaelekeza wenzake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
2.0 Kumudu mapishi mbalimbali.	2.1 Kutayarisha vyakula vya aina tofauti.	a) Kukaanga vyakula tofauti vina vyokaangwa kwa mafuta mengi kwa kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Vyakula vimekaangwa katika mafuta mengi kwa kufuata taratibu zinazotakiwa.	Anakaanga chakula katika mafuta mengi bila ya kufuata taratibu zozote.	Anakaanga chakula katika mafuta mengi akifuata baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anakaanga chakula katika mafuta mengi akifuata taratibu zote zinazotakiwa.	Anakaanga chakula katika mafuta mengi akifuata taratibu zote zinazotakiwa na kuelezea wenzake aliyojifunza.	6
		b) Kuandaa vyakula vya safari	Vyakula vya safari vimeandaliwa kwa kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Anaandaa chakula cha safari bila ya kuzingatia utaratibu wowote.	Anaandaa chakula cha safari kwa kuzingatia baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anaandaa chakula cha safari kwa kuzingatia taratibu zote zinazotakiwa.	Anaandaa chakula cha safari kwa kuzingatia taratibu zote zinazotakiwa na kuelezea wenzake aliyojifunza.	
		c) Kufungasha vyakula kwa njia tofauti	Vyakula vimefungashwa kwa kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Anafungasha chakula bila ya kuzingatia utaratibu wowote.	Anafungasha chakula akizingatia baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anafungasha chakula akizingatia taratibu zote zinazotakiwa	Anafungasha chakula akizingatia taratibu zote zinazotakiwa na kuwasaidia wenzake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	2.2 Kutengeneza vinywaji aina mbalimbali	a) Kuandaa juisi kwa kupondaponda matunda	Juisi ya kupondaponda matunda imeandaliwa kwa usahihi	Anaandaa juisi kwa kuponda ponda matunda bila ya kuzingatia ubora wa matunda na usafi	Anaandaa juisi kwa kupondaponda matunda akizingatia ubora wa matunda lakini bila kujali usafi.	Anaandaa juisi kwa kupondaponda matunda kwa kuzingatia ubora wa matunda na usafi.	Anaandaa juisi kwa kupondaponda matunda kwa kuzingatia viamba upishi sahihi, ubora wa matunda na usafi.	4
		b) Kuanda juisi kwa njia ya kuloweka viambaupishi husika.	Juisi imeandaliwa kwa njia ya kuloweka kwa usahihi kama ilivyotarajiwa	Anaandaa viambaupishi tu.	Anaandaa juisi kwa njia ya kuloweka viambaupishi bila ya kuzingatia ubora wake na vipimo.	Anaandaa juisi kwa njia ya kuloweka viambaupishi akizingatia ubora wake na kiasi cha vipimo.	Anaandaa juisi kwa njia ya kuloweka viambaupishi akizingatia ubora wake na kiasi cha vipimo na kuwaelekeza wenzake.	
	2.3 Kujenga stadi zinazo hitajika wakati wa kula.	a) Kutenga chakula mezani	Chakula kimetengwa mezani kwa kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Anatenga chakula mezani bila ya kuzingatia utaratibu wowote..	Anatenga chakula mezani akizingati baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anatenga chakula mezani akizingatia taratibu zote zinazotakiwa.	Anatenga chakula mezani akizingatia taratibu zote zinazotakiwa na kuandika alichojifunza kwa usahihi.	6

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		b) Kueleze utaratibu wa kuzingatiwa wakati wa kula chakula.	Utaratibu wa kuzingatiwa wakati wa kula umeelezewa kwa usahihi.	Anaeleza taratibu chache za kuzingatia wakati wa kula chakula lakini sio kwa usahihi.	Anaelezea taratibu chache za kuzingatiwa wakati wa kula chakula kwa usahihi.	Anaelezea taratibu zote za kuzingatiwa wakati wa kula chakula.	Anaelezea taratibu zote za kuzingatiwa wakati wa kula chakula na kutoa ufafanuzi.	
		c) Kusafisha meza baada ya kula chakula	Meza imesafishwa kwa utaratibu unaotakiwa.	Anasafisha meza bila ya kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Anasafisha meza kwa kuzingatia baadhi ya taratibu.	Anasafisha meza kwa kuzingatia taratibu zote.	Anasafisha meza kwa kuzingatia taratibu zote na kuwaelekeza wenzake..	
3.0 Kusanifu kazi za sanaa	3.1 Kumudu misingi ya uimbaji na uigizaji	a) Kubainisha makundi ya ala za muziki kwa usahihi.	Ala za muziki zimebainishwa kwa usahihi kulingana na makundi yake.	Anabainisha kundi moja tu la ala za muziki.	Anabainisha baadhi ya makundi ya ala za muziki.	Anabainisha makundi yote ya ala za muziki kwa usahihi.	Anabainisha makundi yote ya ala za muziki kwa usahihi na kuzitolea maelezo.	10

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		b) Kuandaa mapambo mchezo wa kuigiza kulingana na ujumbe.	Mapambo ya mchezo wa kuigiza kulingana na ujumbe yameandaliwa kwa usahihi.	Anaandaa makunzi ya mapambo ya mchezo wa kuigiza bila kuzingatia ujumbe.	Anaandaa mapambo machache ya mchezo wa kuigiza kwa kuzingatia ujumbe.	Anaandaa mapambo mengi ya mchezo wa kuigiza kwa kuzingatia ujumbe kwa usahihi	Anaandaa mapambo mengi ya mchezo wa kuigiza kwa kuzingatia ujumbe na kutolea maelezo kwa ufasaha.	
		c) Kutamba ngonjera kwa kufuata taratibu zinazotakiwa.	Ngonjera imetambwa kwa kufuata taratibu zinazotakiwa.	Anatamba ngonjera bila ya kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Anatamba ngonjera kwa kufuata baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anatamba ngonjera kwa kufuata taratibu zote zinazotakiwa.	Anatamba ngonjera kwa kufuata taratibu zote zinazotakiwa na kuongezea madoido.	
		d) Kujigamba kwa kutumia wasifu wa vitu. magonjwa, wanyama na ndege waliomo katika mazingira yake.	Majigambo yenye wasifu wa vitu, magonjwa, wanyama na ndege waliomo katika mazingira yake yamefanyika kwa kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Anajigamba kwa kutumia vitu tofauti vilivyo katika mazingira yake bila ya kuzingatia taratibu zinazotakiwa.	Anajigamba kwa kutumia vitu tofauti vilivyo katika mazingira yake akizingatia baadhi ya taratibu zinazotakiwa.	Anajigamba kwa kutumia vitu tofauti vilivyo katika mazingira yake akizingatia taratibu zote zinazotakiwa.	Anajigamba kwa kutumia vitu tofauti vilivyo katika mazingira yake akizingatia taratibu zote zinazotakiwa na kufafanua.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		e) Kuigiza maigizo tofauti kwa njia ya kuganda.	Maigizo tofauti kwa njia ya kuganda yamefanyika vizuri.	Ameigiza igizo moja kwa njia ya mgando.	Anaigiza maigizo machache kwa njia ya mgando.	Anaigiza maigizo mengi kwa njia ya kuganda kama ilivyokusudiwa.	Anaigiza maigizo mengi kwa njia ya kuganda kama ilivyokusudiwa na kuyatolea ufafanuzi.	
	3.2 Kutengeneza picha zenye ujumbe tofauti kwa jamii	a) Kutengeneza picha ya kubandika kwa kuzingatia vigezo vya sanaa.	Picha ya kubandika imetengenezwa kwa kuzingatia vigezo vya usanii wa picha vizuri.	Anatengeneza picha ya kubandika bila ya kuzingatia kigezo cho chote.	Anatengeneza picha za kubandika akizingatia baadhi ya vigezo vyake.	Anatengeneza picha za kubandika akizingatia vigezo vyote vinavyotakiwa.	Anatengeneza picha ya kubandika kwa kuzingatia vigezo vyote na kueleza hatua alizopitia	6
		b) Kuandaa fremu ya picha	Fremu ya picha imeandaliwa kwa kufuata hatua zake vizuri.	Anaandaa fremu ya picha. bila ya kufuata hatua zinazotakiwa.	Anaandaa fremu ya picha. kwa kufuata hatua chache.	Anaandaa fremu ya picha kwa kufuata hatua zote kwa usahihi.	Anaandaa fremu ya picha kwa kufuata hatua zote kwa usahihi na kuzielezea vizuri.	
		c) Kubandika picha yenye kuonesha mizania ya rangi na maumbo.	Picha iliyotengenezwa imeonesha mizania ya maumbo na rangi kwa u sahihi	Anakata ma-umbo ya picha tu.	Anakata na kubandika picha yenye kuonesha mizania ya maumbo bila ya rangi.	Anakata na kubandika picha yenye kuonesha mizania ya maumbo na rangi kwa usahihi.	Anakata na kubandika picha yenye kuonesha mizania ya maumbo na rangi kwa usahihi. na kuwaelekeza wanzake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	3.3 Kubuni chapa tofauti za sanaa za ufundi.	a) Kuchonga motifu za maumbo ya kijometri kwa kutumia makunzi laini	Motifu za maumbo ya kijometri za makunzi laini zimechongwa vizuri.	Amechonga motifu moja tu ya umbo la kijometri.	Anachonga motifu chache za maumbo ya kijiometri	Anachonga motifu nyingi za maumbo ya kijometri vizuri.	Anachonga motifu za maumbo ya kijometri vizuri sana na kuuliza maswali kwa mwalimu.	6
		b) Kuchapa ruwaza ya motifu za kijometri kwa rangi za msingi.	Ruwaza yenye motifu za kijometri za rangi za msingi imechapwa vizuri.	Anaandaa vifaa vya kupigia chapa tu.	Anachapa ruwaza yenye motifu chache za kijometri kwa rangi za msingi.	Anachapa ruwaza yenye motifu nyingi za kijometri za rangi za msingi vizuri.	Anachapa ruwaza yenye motifu nyingi za kijometri za rangi za msingi vizuri sana na kuongezea madoido.	
		c) Kuweka fremu ya utepe kwenye pambo la ruwaza	Fremu ya utepe imewekwa kwenye pambo la ruwaza kwa usahihi.	Anapima na kukata fremu ya utepe wa pambo.	Anaweka fremu ya utepe kwenye pambo la ruwaza ila haikuwa na ulinganifu sawasawa pande mbili.	Anaweka fremu ya utepe kwenye pambo la ruwaza na imebandikwa sawasawa.	Anaweka fremu ya utepe kwenye pambo la ruwaza sawasawa na kupaka rangi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	Utendaji wastani wa mwanafunzi	Utendaji mzuri wa mwanafunzi	Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi	
	3.4 Kufinyanga maumbo tofauti.	a) Kutwanga kinyunya cha karatasi na ku kichanganya na gundi ili kuleta ushika mano.	Kinyunya cha karatasi kimetwangwa na kuchanganywa na gundi vizuri.	Anatwanga na kuchanganya kinyunya cha karatasi na gundi kikawa teketeke sana.	Anatwanga na kuchanganya kinyunya cha karatasi na gundi kikawa kizito mno.	Anatwanga na kuchanganya kinyunya cha karatasi na gundi kikawa na mshikamano mzuri.	Anatwanga na kuchnganya kinyunga cha karatasi na gundi kikawa na mshikamano mzuri na rangi mchanganyiko.	6
		b) Kuunda kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama	Uundaji wa kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama umefanywa kikamilifu	Anaunda kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kisichofungwa imara.	Anaunda kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kilichofungwa imara lakini sio linganifu.	Anaunda kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kilicho imara na linganifu.	Anaunda kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kilicho imara na linganifu chenye umbo kubwa na la kuonekana vizuri sana	
		c) Kukandika kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kwa kinyunya cha karatasi na kutia nakshi.	Ukandikaji wa kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kwa kinyunya cha karatasi na kutia nakshi umefanyika vizuri	Anaandaa vifaa vya kukandika kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama.	Anakandika kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kwa kinyunya cha karatasi kwa kujaza vizuri na kutia nakshi	Anakandika kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kwa kinyunya cha karatasi, kukisawazisha na kutia nakshi.	Anakandika kiunzi cha ndani cha kifani cha mnyama kwa kinyunya cha karatasi kikamilifu na kukitia nakshi hadi kikawa cheroro vizuri sana.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	3.5 Kutengeneza vitu anuwai kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira.	a) Kushona kifani cha kili na kukinakshi	Kifani cha kili kimeshonwa na kunakshiwa kama ilivyokusudiwa.	Anashona kifani cha kili lakini hawezi kukinakshi.	Anashona kifani cha kili na kukinakshi lakini hakuzingatia uwiano wa rangi.	Anashona kifani cha kili na kukinakshi akizingatia uwiano wa rangi.	Anashona kifani cha kili na kukinakshi kwa usahihi akizingatia uwiano wa rangi na kuzingatia usafi.	6
		b) Kutengeneza mapambo kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazin gira yake.	Mapambo yametengenezwa kwa usahihi kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira.	Anaandaa vifaa vya kutengeneza mapambo kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira yake.	Anatengeneza mapambo machache kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira yake.	Anatengeneza mapambo mengi kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira yake.	Anatengeneza pambo mengi kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira yake na kutia nakshi vizuri.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		c) Kutengeneza vifaa kwa kutumia mabaki ya vitu vilivyotumika.	Vifaa vimetengenezwa kwa kutumia mabaki ya vitu vilivyotumika.	Anatengeneza kifaa kimoja kwa kutumia mabaki ya vitu vilivyotumika.	Anatengeneza vifaa vichache kwa kutumia mabaki ya vitu vilivyotumika.	Anatengeneza vifaa vingi kwa kutumia mabaki ya vitu vilivyotumika.	Anatengeneza vifaa vingi kwa kutumia mabaki ya vitu vilivyotumika na kutolea maelezo.	
4 .0 Kufahamu stadi za ujasiriamali	4.1Kujenga utayari wa kujifunza	a) Kushiriki katika midahalo mbalimbali ili kupata maarifa.	Midahalo mbalimbali imesaidia kuwapatia maarifa.	Anashiriki katika mdahalo mmoja kupata maarifa.	Anashiriki katika midahalo michache na kupata maarifa.	Anashiriki katika midahalo mingi na kupata maarifa mengi.	Anashiriki katika midahalo mbalimbali na kutapa maarifa mengi na kuwaelimisha wenzake.	4
		b) Kufanya udadisi wa mambo mbalimbali ili kujenga uwezo wa namna mpya ya kutenda mambo kadhaa.	Udadisi wa mambo mbalimbali umefanyika na kuwajengea uwezo wa namna mpya ya kutendwa jambo.	Anafanya udadisi wa mambo machache bila ya kujenga uwezo wa namna mpya ya kutenda jambo.	Anafanya udadisi wa mambo machache na kujifunza namna mpya ya kutendwa mambo.	Anafanya udadisi wa mambo mengi na kujifunza namna mpya ya kutendwa mambo kadhaa.	Anafanya udadisi wa mambo mengi na kujifunza namna mpya ya kutendwa na kuelewesha wenzake.	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
	4.2 Kutafuta masoko ya bidhaa ndo gondogo.	a) Kutambua njia bora za ufungashaji wa bidhaa.	Njia bora za ufungashaji wa bidhaa zimebainishwa kwa usahihi	Anabainisha njia moja bora ya ufungashaji wa bidhaa.	Anabainisha njia bora chache za ufungashaji wa bidhaa .	Anabainisha njia bora nyingi za ufungashaji wa bidhaa kwa usahihi.	Anabainisha njia bora nyingi za ufungashaji wa bidhaa kwa usahihi na kuzitolea maelezo kwa ufasaha.	8
		b) Kubaini aina za wateja kulin gana na bidhaa zin azozalishwa.	Aina za wateja zimebainishwa kwa usahihi kulingana na bidhaa zinazozalishwa.	Anabainisha aina moja ya wateja kulinga na bidhaa zinazozalishwa.	Anabainisha aina chache za wateja kwa kuzingatia bidhaa zinazozalishwa.	Anabainisha aina nyingi za wateja kulingana na bidhaa zinazozalishwa.	Anabainisha aina nyingi za wateja kulingana na bidhaa zinazozalishwa na kutolea ufafanuzi.	
		c) Kubaini udanganyifu unaoweza kufanywa na watu anaoshiriki ana nao katika biashara	Udanganyifu wa watu katika kufanya biashara umebainishwa kwa usahihi	Anabainisha udanganyifu kidogo unaofanywa na watu wanaoshirikiana katika kufanya biashara	Anabainisha udanganyifu wa bidhaa chache unaofanywa na watu wanaoshirikiana katika kufanya biashara	Anabainisha kwa usahihi udanganyifu wa manunuzi ya bidhaa nyingi unaofanywa na watu wanaoshirikiana katika kufanya biashara.	Anabainisha kwa usahihi udanganyifu wa bidhaa, manunuzi na fedha bandia unaofanywa na watu wanaoshirikiana katika kufanya biashara	

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		d) Kutaja vifaa halali vitumikavyo kupimia bidhaa mbalimbali	Vifaa halali vinavyotumika kupimia bidhaa mbalimbali vimetajwa kwa usahihi	Anataja kifaa kimoja halali kinachotumika kupimia bidhaa kwa usahihi	Anataja vifaa vichache halali vinavyotumika kupimia bidhaa kwa usahihi	Anataja vifaa vingi halali vinavyotumika kupimia bidhaa kwa usahihi	Anataja vifaa vingi halali vinavyotumika kupimia bidhaa kwa usahihi na kuwaelekeza wenzake.	
	4.3 Kutambua kanuni za usimamizi wa fedha.	a) Kutayarisha mizania ya biashara yenye kuzingatia vipengele vyake muhimu.	Mizania ya biashara imetayarishwa kwa kuzingatia vipengele vyake muhimu kama ilivyokusudiwa.	Anatayarisha mizania ya biashara kwa kuzingatia kipengele kimoja tu.	Anatayarisha mizania ya biashara kwa kuzingatia vipengele vichache kwa usahihi	Anatayarisha mizania ya biashara kwa kuzingatia vipengele vingi kwa usahihi.	Anatayarisha mizania ya biashara kwa kuzingatia vipengele vingi kwa usahihi na kuzifanyia uchambuzi mizania hiyo.	8

Umahiri Mkuu	*Umahiri Mahususi*	*Shughuli za Kutendwa na Mwanafunzi*	*Vigezo vya Upimaji*	*Upimaji wa Viwango vya Utendaji*				*Idadi ya Vipindi*
				Utendaji hafifu wa mwanafunzi	*Utendaji wastani wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri wa mwanafunzi*	*Utendaji mzuri sana wa mwanafunzi*	
		b) Kubaini aina za rejesta zinazotumika kutunza kumbukumbu za bidhaa na fedha	Rejista zitumikazo kutunza kumbukumbu za bidhaa na fedha zimebainishwa kwa usahihi	Anabaini aina moja ya rejesta za kutunza kumbukumbu za bidhaa na fedha kwa usahihi	Anabaini aina chache za rejesta za kutunza kumbukumbu za bidhaa na fedha kwa usahihi	Anabaini aina nyingi za rejesta za kutunza kumbukumbu za bidhaa na fedha kwa usahihi	Anabaini aina nyingi za rejesta za kutunza kumbukumbu za bidhaa na fedha na kufafanua kwa usahihi.	
		c) Kutambua aina nne za kodi zinazotakiwa kulipwa kutokana na bidhaa zinazouzwa	Kodi za aina nne zinazotakiwa kulipwa zimetambuliwa kwa usahihi.	Anatambua aina moja ya kodi kwa usahihi zinazolipwa kutokana na uuzaji wa bidhaa	Anatambua aina chache za kodi zinazolipwa kutokana na uuzaji wa bidhaa	Anatambua aina nyingi za kodi zinazolipwa kutokana na uuzaji wa bidhaa kwa usahihi.	Anatambua aina nyingi za kodi zinazolipwa kutokana na uuzaji wa bidhaa na kufafanua kwa usahihi.	
		d) Kupanga bajeti kulingana na mahitaji	Bajeti imepangwa kwa usahihi kulingana na mahitaji.	Anapanga bajeti bila ya kuzingatia mahitaji.	Anapanga bajeti kulingana na mahitaji bila ya kuainisha vipengele	Anapanga bajeti kulingana na mahitaji na kuainisha vipengele	Anapanga bajeti kulingana na mahitaji akiainisha vipengele na kutoa ufafanuzi kwa wenzake.	